

El racisme...

Podem definir el racisme com aquella doctrina que estableix la inferioritat d'algunes races respecte a d'altres, i en conseqüència el perjudici que reben les primeres en les seves relacions socials. Hi ha, doncs, dos elements en el racisme: la convicció de superioritat o inferioritat, i l'agressió que pateixen algunes races en el tracte social. No sempre trobem aquests elements en l'ordre que acabem d'establir. És més, en general la formulació teòrica es produeix com a conseqüència d'una necessitat concreta que allò sigui així. Els anglosaxons, al començament de l'Imperi britànic, van començar a teoritzar sobre el seu paper racial superior perquè la Gran Bretanya necessitava estendre el seu domini en el món perquè la seva economia pogués anar endavant. Sempre que hi hagi un veritable racisme hem de trobar ambdós factors. D'altres vegades ens trobem que algun poble s'atribueix un paper diferent al d'altres comunitats sense que això suposi una agressió a altres races. Els jueus, per exemple, i fins el 1948, defensaven per conviccions religioses que eren el poble escollit per Déu, i això els portà a mantenir-se units amb força entre si, aïllant-se d'altres comunitats, sense que això suposés l'enfrontament amb altres races, tal com va passar en la presència àrab a la Península Ibèrica.

Actualment quan parlem de racisme hom tendeix a pensar en Sudàfrica, Alabama o l'Ale-

mania nazi. Però tanmateix, tenim racisme en altres societats i altres circumstàncies. Només cal que observem com s'intenta expulsar als àrabs i africans de França o els turcs de la República Federal Alemanya amb l'argument de l'atur, quan en realitat aquestes persones van arribar a Europa fa vint anys per treballar en les feines rebutjades pels europeus. També a la Unió Soviètica, tot i que sembli descartat en teoria, els ciutadans russos es troben en millor situació que els altres pobles i races del país. Tanmateix trobem actituds racistes en formes més subtils i en circumstàncies menys radicals que les esmentades. Trobem a la nostra societat una convicció que denota una mentalitat racista. Moltes persones, després de proclamar-se no racistes, manifesten clarament que impediria que els seus fills -es es casesin amb persones d'altres races i justifiquen això amb el tòpic que serien els seus propis fills els perjudicats. Això és racisme, tot i que sembli que aquesta actitud no ve respaldada per una doctrina. Si en la vida quotidiana s'impedeix qualsevol relació més enllà de les amistoses entre persones de raça diferent és perquè el punt de partida és l'acceptació de la desigualtat entre elles. Les grans doctrines les trobem sovint amagades en petits aspectes de la vida diària. Abans de fer una manifestació d'aquest tipus hom hauria de meditar amb profunditat el seu significat, i si la reflexió és sè-

ria, molta gent no faria manifestacions d'aquest tipus.

També ens trobem amb que, per raons polítiques, i amb la intenció d'ocultar una realitat concreta s'impulsen perillosament brots racistes. Això es veu molt clar en la situació de les persones de raça negra que treballen al Maresme. Aquesta gent va començar a arribar fa pocs anys a aquella comarca, empesos per la misèria o la persecució que patien en els seus països d'origen. Els propietaris de terra els contractaven, pagant-los-hi sous molt baixos, aprofitant-se, conscientment o inconscient, de la seva situació i del buit legal existent en la matèria. Com que a ningú li agrada reconèixer una situació d'explotació, es va propagar la idea que els negres eren ganduls, busca-raons i traficants de drogues, la qual cosa podia ser veritat en algunes persones de raça negra però mai imputable a tota la comunitat. El fet és que avui hom discuteix si els negres són o no són així i si els habitants del Maresme són o no són racistes quan el problema rau en la situació laboral dels treballadors. S'ha impulsat una qüestió racial per amagar una qüestió social. El racisme és doncs una arma que amaga interessos aliens a un conflicte entre races i que moltes vegades no es vol deixar clar perquè són tan inacceptables com la convicció que hi ha races inferiors.

J.A. HERRERO DIEZ